

Laudáció Dr. Mader Béla tiszteletére

Dr. Mader Béla 1941-ben született Szegeden. Középiskolai tanulmányait a Kecskeméti Piarista Gimnáziumban végezte, ahol kitűnő eredménnyel tette le érettségi vizsgáit. Származása miatt – kitelepített gyermekként nőtt fel Szatymazon – egyetemi tanulmányait csak késve kezdhette el, 1964-ben, és 1970-ben fejezhette csak be könyvtár–magyar szakon, az Eötvös Loránd Tudományegyetemen. 1978-ban ugyanitt szerezte meg doktori címét, majd 1998-ban a PhD fokozatot is.

Könyvtárosként 1962-től kezdett dolgozni Szegeden az egyetemi könyvtárban. 1970-től 1974-ig tájékoztatási csoportvezetőként, 1978-ig osztályvezetőként, 1978-tól 1990-ig pedig igazgatóhelyettesként. Ezt követően 1990-től 1995-ig igazgatóként, 1995-től 2013-ig, nyugdíjba vonulásáig főigazgatóként vezette a szegedi egyetemi könyvtárat. 2011-ben az egyetem rektora bejelentette, hogy Mader Béla előterjesztésére, a szenátus egyhangú határozata értelmében az intézmény neve Szegedi Tudományegyetem Klebelsberg Kuno Könyvtára.

Dr. Mader Béla nevéhez elválaszthatatlanul kapcsolódik az önálló szegedi egyetemi könyvtár minden igényt kielégítő terveinek kidolgozása és a projekt megvalósításának szervezése, ezzel együtt pedig a hetvennél több kari, intézeti és tanszéki könyvtár egyetlen gyűjteménybe történő integrálása, valamint az egységes feldolgozási és szolgáltatási környezet kialakítása. Az intézmény 2004-es átadásával, a modern kihívásoknak megfelelő

könyvtárépülettel és konferencia-központtal nemcsak a több évtizede megvalósítani kívánt új könyvtárépület jött létre, hanem az egyetem egyik legfontosabb tanulmányi és közösségi színtere is, ahogy ezt láthattuk legutóbb az 55. szegedi könyvtáros vándorgyűlésen. A szegedi egyetemi könyvtár mind a hagyományos könyvtári szolgáltatások, mind az elektronikus tartalom- és információ-szolgáltatások tekintetében az ország egyik legjelentősebb könyvtárává lépett elő. Ez a folyamat nem volt előzmények nélküli, hisz az egyetemi könyvtár az 1970-es évektől a gépi feldolgozás, az 1990-es évek eleje óta a könyvtári automatizálás hazai élenjárója, ami nem valósulhatott volna meg, ha Mader Béla a könyvtárak jövőjét nem a gépesítésben, a hálózatos tudásmegosztásban és kutatástámogatásban látja.

Könyvtárosi és vezetői feladatai mellett Mader Béla aktívan részt vett a könyvtáros generációk oktatásában, képzésében is, amit a Szegedi Tudományegyetem 2008-ban címzetes egyetemi tanári cím adományozásával ismert el. Kutatási területe igen szerteágazó: könyvtár- és irodalomtörténet, magyar sajtótörténet, könyvtári tájékoztató munka, könyvtárszervezés és -menedzsment, könyvtári struktúrák, könyvtári informatika, könyvtárépítés. Egyetemi oktatóként a felvilágosodás és a magyar reformkor irodalmáról, a könyvtártörténet, a sajtótörténet és a könyvtári menedzsment tárgyköreiből tartott kurzusokat. Magyar és angol nyelvű művei, illetve publikációs jegyzéke (könyvek, könyvrészletek, tanulmányok, cikkek, konferencia előadások, recenziók stb.) a SZTE honlapján olvashatók.

Az egyetemi feladatok mellett Dr. Mader Béla számos országos könyvtártudományi és felsőoktatási szervezetben, intézményben, projekteken töltött be jelentős, kezdeményező szerepet. A Magyar Országos Közös Katalógus (MOKKA) Egyesület elnöke (1997-1998); a Misztótfalusi Kis Miklós Kuratórium elnöke (1997-től); a Magyar Elektronikus Könyvtár (MEK) Egyesület elnöke (1999-2009); a Bursa Hungarica Közalapítvány kuratóriumának elnöke (2001-2005); a Magyar Könyvtárosok Egyesületének (MKE) elnökségi tagja 1998-2007, alelnöke 2003-2007 között. Mader Béla egyike volt az Elektronikus Információs szolgáltatás Nemzeti Program létrehozójának; 2002-től 2011-ig tagja volt az Elektronikus Információs szolgáltatás (EISZ) Bizottságának, 2003 és 2007 között a Magyar Tudományos Akadémia Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok (OTKA) Könyvtárbizottságának, 2010-től kezdődően pedig a Magyar Tudományos Művek Tára (MTMT) Programtanácsának.

Pályafutását jelentős szakmai díjak kísérték: kiemelkedik közülük is a Szabó Ervin-emlékérem (1989), a Széchényi Ferenc-díj (2003), a Pro Universitate Emlékérem (2004), Szeged Város Pro Urbe-díja (2005), a Klebelsberg Kuno-díj és a Hungarnet Díj (2007), a Magyar Könyvtárosok Egyesületéért Emlékérem (2010), a Magyar Érdemrend lovagkeresztje (2023), valamint a Kosáry Domokos-díj (2024).

Dr. Mader Béla munkássága, kezdeményező szerepe a magyar könyvtáros szakma egyik kiemelkedő teljesítménye, nélküle a jelenlegi magyar könyvtárügy sokkal szegényebb lenne. Ma is

példakép az őt követő könyvtáros generációknak. Személyisége, elköteleződése a magyar könyvtárügy, a magyar kultúra iránt mindannyiunknak például szolgál. Főigazgató úr mind szakmai teljesítményével, mind elhivatottságával és közéleti szerepvállalásával hozzájárult a tudomány, a kultúra és a könyvtárügy kimagasló szintű fejlesztéséhez.

Sok szeretettel gratulálunk az elismeréshez és a kitüntetéshez.

Budapest, 2024. október 24.

az MKE Elnöksége